

ראש השנה לג: (משנה) עד לד. (שורה אחרונה)

ביאורים

מה עשו עד תקנתו של ר' אבהו? ר' אבהו תיקן לתקוע את כל שלושת סוגי התקיעות. מה נהגו עם ישראל עד אז? מדוע עד אז לא הסתפק עם ישראל בשאלה מהי תרועה? לשאלה זו ישנן שתי תשובות. חלק מהראשונים סברו שאכן בשל צרות השיעבוד נשתכחה תורת תרועה מעם ישראל והיה צורך לתקנה מחדש.
 רב שרירא גאון טען לעומת זאת, כי כל שלושת סוגי התרועות הינם כשרים. תקנתו של ר' אבהו לא באה כדי לדעת איך לצאת ידי חובה (שכן לשם כך ניתן לתקוע כל סוג אפשרי) אלא כדי למנוע מצב של פירוד בין הקהילות השונות כשבכל קהילה תקעו סוג תרועה אחר. לכן תיקן ר' אבהו שבכל הקהילות יתקעו את כל שלושת סוגי התרועות.

משנה

סדר התקיעות

כמות התקיעות: 3 סדרות של 'תקיעה-תרועה-תקיעה'.
שיעור תקיעה - כשיעור תרועה. (שיעור כלל התקיעות - כשלוש תרועות)
שיעור תרועה - כשלוש יבבות.

דינים שונים בתקיעות

- תקיעה ארוכה - לא ניתן להחשיבה כ-2 תקיעות.
- השיג שופר רק לאחר תפילת מוסף:
 תוקע (למרות שכבר בידך מלכויות זכרונות ושופרות).
- תפילת עמידה של הש"ע:
 ת"ק: אין יוצאים בה ידי חובה.
 ר' גמליאל: יוצאים בה ידי חובה.

שיעור תרועה:

לפי המשנה: 3 קולות קצרים ('לולי יליל').
 לפי הברייתא: 3 קולות ארוכים יותר ('גנוחי גנח').

המקור ל'שופר'

אפשרות א': "והצרכת **שופר תרועה**".
 אפשרות ב': "תקצו **בחודש אפריל בכסה ליום חמנו**".

המקור לתקיעה לפני ואחרי

אפשרות א': לפני: "והצרכת **שופר** (לפני) **תרועה**".
 אחרי: "תרועה (ואחר כך) **תצבירו שופר**".

אפשרות ב': לפני: "ותקצתם (לפני) **תרועה**".
 אחרי: ת"ק: "תרועה (ואחר כך) **יתקצו**".
 ר"י בריב"ב: "ותקצתם **תרועה שנית**" (התקיעה היא שניה לתרועה)

המקור לצורך בשלוש תרועות

1. "והצרכת **שופר תרועה**".
2. "שבתון **לכרון תרועה**".
3. "יום **תרועה יהיה לכם**".

ת"ק: 2 תרועות הם מהתורה, אך השלישית היא מדרבנן, (כי פסוק אחד נצרך לג"ש).
 ר"י: תרועה אחת בלבד היא מהתורה, והשניים האחרות מדרבנן (פסוק אחד נצרך לג"ש ומהפסוק "יום תרועה" לומדים שלא תוקעים בלילה).

תגובת ת"ק: את הדין שלא תוקעים בלילה לומדים מ"ביום הכיפורים תצבירו שופר".

אמנם הפסוקים של אפשרות א' נאמרו **ביובל** - אבל לומדים מיובל לראש-השנה באמצעות גזירה-שוה ('שביעי', 'שביעי').

אמנם הפסוקים של אפשרות ב' נאמרו על החצוצרות שבמדבר - אבל לומדים מהמדבר לראש-השנה באמצעות גזירה-שוה ('תרועה', 'תרועה').

תיאורטית יש אפשרות נוספת – תקיעה, תרועה שברים, תקיעה – אבל מעשית אפשרות זו ירדה מהפרק כיוון שאדם בצרה לא משמיע קולות בסדר זה.

ר' אבהו תיקן זאת בגלל שהסתפק מהי תרועה:
האם אדם **גונח ומילל** (שברים תרועה),
או רק **גונח** (שברים),
או רק **מילל** (תרועה).

התקיעות ע"פ תקנת ר' אבהו:

תקיעה, **שברים תרועה**, תקיעה.

תקיעה, **שברים**, תקיעה.

תקיעה, **תרועה**, תקיעה.